

ASPECTES CLAU DEL NOU CONVENI DE RAEE

COM CAL GESTIONAR ELS RAEE ALS PUNTS DE RECOLLIDA SELECTIVA I ALS PUNTS DE RECOLLIDA MUNICIPAL

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Acció Climàtica

INTRODUCCIÓ

L'Agència de Residus de Catalunya (ARC), els sistemes col·lectius de responsabilitat ampliada del productor (SCRAP) de RAEE i en representació dels Ens locals, la Diputació de Barcelona (DIBA), l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), l'Associació de Municipis de Catalunya (AMC) i la Federació de Municipis de Catalunya (FMC) van signar el passat mes de març el nou conveni de RAEE. L'acord pretén regular millor l'emmagatzematge, recollida, transport i tractament dels residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE) amb diverses novetats clau sobre la gestió que fins ara s'aplicava sobre aquests residus.

Són dispositius que utilitzen l'electricitat i la tecnologia electrònica per funcionar i donar un servei. Avui en dia, els usos d'aquests aparells són molt diversos i abasten àmbits com ara la comunicació, l'entreteniment, el treball, l'educació i molts altres. Els RAEE engloben un gran ventall de residus que provenen de molts aparells que se solen tenir a les llars: impressores, televisors, telèfons mòbils, petits electrodomèstics, comandaments, ordinadors, joguines elèctriques, etc.

Figura 1. Exemple de RAEE de gran format.

Font: ASDE

Amb l'accelerat avenç de la tecnologia, i les innovacions constants, els dispositius es queden obsolets i es reemplacen per models més nous abans que s'acabi la seva vida útil.

Aquesta situació genera un creixement desmesurat de RAEE i, amb la tendència

actual, es preveu un augment considerable en els pròxims anys.

Només a Catalunya, per exemple, l'any 2022 es van recollir 40.564,65 tones de RAEE (ARC 2023).

A més a més, els RAEE poden contenir materials tòxics (com el plom) o substàncies halogenades, que poden ser perjudicials per la salut humana i per l'entorn.

Figura 2. Residus d'aparells elèctrics i electrònics.

ambiental i promoure la reutilització dels materials valuosos, és clau disposar d'un sistema de reciclatge i gestió adequat per aquests residus.

Les noves iniciatives i acords que es prenen en matèria de RAEE tenen una gran importància, ja que influeixen directament en la millora i optimització de la gestió d'aquest tipus de residus.

En aquest escenari, a Catalunya es presenta el nou conveni de RAEE. Un document que pretén definir i assegurar les responsabilitats dels actors competents, així com cobrir les necessitats d'aquests tipus de residus.

El present article es focalitza en extreure i clarificar els principals procediments i característiques que incorpora el nou acord en l'àmbit dels RAEE.

Responsables, abast i objectius del nou conveni marc

L'objecte d'aquest conveni és la gestió dels RAEE recollits als punts de recollida municipals (PRM), com són les deixalleries i els magatzems municipals. Admet les sis fraccions de RAEE conegudes (FR1-FR6). Addicionalment, defineix la FR8 pels materials seleccionats per aplicar PxR.

El primer aspecte a destacar del nou acord fa referència a l'àmplia participació i col·laboració de les diferents institucions. Pel que fa a l'àmbit públic, hi prenen part l'ARC, la DIBA, l'AMB, l'AMC i la FMC. Pel que fa al sector privat, l'han firmat els deu Sistemes Col·lectius de Responsabilitat Ampliada del Productor (SCRAP) vigents i autoritzats a Catalunya, tant els que formen part de l'Oficina de Coordinació OfiRaee: l'associació ECOLEC, l'European Recycling Platform (ERP), AMBILAMP, ECOASIMELEC, ECOFIMÁTICA, ECOLUM, ECO-RAEE i ECOTIC; com ECOECHE i SUNREUSE. En aquest sentit, cal destacar que aquesta globalitat d'actors també té representació a la comissió de seguiment que s'ha creat per a la presa de decisions sobre aquest nou acord, el qual té una durada de quatre anys.

Algunes de les principals novetats que aporta aquest nou conveni, són:

- La incorporació de penalitzacions en el cas que es produeixin retards en les recollides per part dels SCRAP.
- Sancions aplicables si s'aplica un emmagatzematge incorrecte per parts dels ens locals.
- Un nou canal per a l'adhesió de les entitats municipalistes.
- Compensacions econòmiques per a aquelles administracions que duen a terme PxR.

- L'establiment de fons que els SCRAP han d'aportar per tal de realitzar campanyes de comunicació.

Compensacions dels costos i penalitzacions

Cal destacar que els ens locals disposen de dues vies d'adhesió: l'adhesió directa i la indirecta a través d'una entitat supramunicipal, mancomunitat, consorci, etc. A diferència del conveni de piles i acumuladors, aquest conveni només contempla un tipus de modalitat. Aquesta determina que les tasques de classificació, emmagatzematge i selecció per a PxR dels RAEE recollits als PRM i PRS seran responsabilitat de les EELL. Totes les altres tasques d'execució i finançament del servei de recollida i transport dels RAEE aniran a càrrec dels SCRAP corresponents. Per la feina que desenvolupen les EELL, el conveni estableix compensacions econòmiques que aquestes han de rebre en els quatre anys de vigència del conveni. A més, també es defineix la compensació per agrupament i càrrega de tràilers complets de monofracció. En les següents taules es detallen els imports fixos corresponents a cada any per les tasques mencionades, els quals s'han establert per cada tona de RAEE gestionada.

Taula 1: Imports fixos establerts per a la classificació, emmagatzematge i selecció per a PxR de RAEE.

Any	Compensació
2023	123 €/t
2024	127 €/t
2025	130 €/t
2026	132 €/t

Font: Dades extretes del conveni marc de col·laboració entre l'ARC i els sistemes de responsabilitat ampliada del productor

Taula 2. Imports fixos establerts per a l'agrupament i càrrega de tràilers complets monofracció de RAEE.

Agrupament i càrrega Quantitats carregades (exemples)	10 €/t			
	1 t	5 t	10 t	20 t
Compensació (€/t)	10 €/t	50 €/t	100 €/t	120 €/t

Font: Dades extretes del conveni marc de col·laboració entre l'ARC i els sistemes de responsabilitat ampliada del productor de RAEE.

Tràmits i funcionament de la recollida

Adicionalment, el conveni estableix les compensacions per la PxR feta o certificades per l'ens local o gestor subcontractat (FR8 no lliurada a SCRAP). En la següent taula es detallen els imports fixos corresponents per cada fracció establerts per cada tona de RAEE.

Taula 3. Imports fixos establerts per la PxR de les diferents fraccions de RAEE.

Preparació per la reutilització	Compensació
FR1 Aparells en fred	185 €/t
FR2 Monitors i pantalles	325 €/t
FR4 Grans aparells	190 €/t
FR5 Petits aparells	440 €/t
FR6 Equips informàtica i telecomunicacions petits	440 €/t

Font: Dades extretes del conveni marc de col·laboració entre l'ARC i els sistemes de responsabilitat ampliada del productor de RAEE.

Pel que fa a les penalitzacions, el conveni diferencia les que són aplicables als SCRAP (retards en les recollides) i les que són aplicables a les EELL (condicions de la recollida). En les següents taules es detallen els imports fixos corresponents als dos casos mencionats.

Taula 4. Penalitzacions fixes establertes aplicables als SCRAP pels retards en les recollides.

Termini recollides	Increment facturació
> 15 dies hàbils (dissabtes exclosos)	15%
10-15 dies hàbils (dissabtes exclosos)	10%
8-10 dies hàbils (dissabtes exclosos)	5%

Font: Dades extretes del conveni marc de col·laboració entre l'ARC i els sistemes de responsabilitat ampliada del productor de RAEE.

Taula 5. Penalitzacions fixes establertes aplicables als EELL per incompliment de les condicions de recollida.

Incompliment	Disminució facturació
No informació quantitats complertes i canibalitzades	-10%
Fraccions recollida separades incorrectament	-10%
Presència d'impropis > 10 %	-10%
Ampliaments de FR1 i FR4 que suposin recol·locació per fer càrrega i no sigui per retards	-10%
Recollides ateses en termini amb disminució quantitats > 50 % sempre no sigui degut a robatori ja notificat	-10%
Transport realitzat que no pugui realitzar càrrega per causes provocades instal·lació recollida	- € compensació / tona sol·licitada
Pèrdua injustificada mitjans contenerització	Abonament valor comptable actiu

Font: Dades extretes del conveni marc de col·laboració entre l'ARC i els sistemes de responsabilitat ampliada del productor de RAEE.

Procediments i tràmits d'adhesió

L'únic recurs possible per a poder sol·licitar l'adhesió al conveni és el SDR (Sistema Documental de Residus), que serà útil també per a realitzar possibles modificacions i actualitzacions de la informació respecte als ens locals, PRM i PRS. Per tant, els tràmits per aquests serveis en format paper deixen de ser vinculants.

Per a noves adhesions al conveni, el requisit previ serà l'emplenament de la fitxa d'adhesió, la qual s'obtindrà entrant a l'SDR amb l'usuari de l'ens local. Les entitats ja adherides a l'anterior conveni hauran de tornar a formalitzar la seva adhesió per tal de comprovar i actualitzar la informació ja registrada.

Les principals dades que s'hauran d'incorporar a la fitxa d'adhesió són:

- Dades de l'ens local.
- Dades del responsable del conveni,
- Dades del municipi, amb informació de la facturació, adequació de la instal·lació i temporalitat de les recollides. A més, per a cada PRM s'haurà d'especificar el codi P (codi de productor) i el codi NIMA (Número d'Identificació Medi Ambiental).
- SCRAP
- Document signat d'aprovació de l'adhesió al nou conveni.
- Dades signatura.

Així mateix, cal adjuntar un document signat d'aprovació de l'adhesió al nou conveni. Posteriorment, l'ens local haurà de presentar la sol·licitud d'adhesió. Després d'aquests tràmits, l'ARC procedirà a revisar i validar o sol·licitar possibles canvis i modificacions a l'ens local.

Finalment, des de l'ARC es notificarà tant a l'ens local, com a l'OfiRaee (oficina de coordinació creada pels SCRAP perquè les entitats locals puguin realitzar gestions relacionades amb la recollida i gestió dels RAEE) la confirmació de la nova adhesió. Per la seva banda, OfiRaee/SCRAP facilitarà les claus d'accés a les noves entitats adherides al conveni.

Com funciona la recollida?

El funcionament de la recollida d'aquests residus serà a demanda o programada mitjançant la plataforma informàtica que ofereix OfiRaee o els sistemes propis equivalents. Els ens locals que requereixin aquest servei hauran de formalitzar una petició via correu electrònic, telèfon o a través de l'àrea privada de la pàgina web en qüestió.

En aquest sentit, per tal que la recollida a demanda es pugui efectuar, els contenidors hauran d'estar com a mínim al 80 % de la seva capacitat i, a més, caldrà notificar la quantitat de contenidors subjectes a la recollida. Es podrà sol·licitar una recollida programada quan s'acumuli una generació elevada o es tingui poca capacitat d'emmagatzematge (CS en determina la freqüència). En el cas de les recollides programades, la freqüència podrà ser setmanal, quinzenal o mensual segons les necessitats. Per les recollides a demanda, la freqüència serà de set dies hàbils (dissabtes i festius exclosos) i de 8 dies per deixalleries amb un horari d'obertura menor a les 20 hores setmanals.

Els contenidors que cal utilitzar per efectuar l'emmagatzematge són diferents segons les fraccions de RAEE. Per FR2, FR5 i FR6 cal fer servir gàbies. Per FR3, FR6 (cartutxos) i FR8 cal utilitzar contenidors específics. Per FR1 i FR4 caldrà fer ús de palets o directament col·locar els aparells sobre el paviment.

L'últim aspecte que cal tenir en compte té a veure amb la documentació requerida per al trasllat d'aquests residus. L'ens local o l'empresa que porti a terme els serveis de recollida haurà de tramitar i signar, mitjançant la plataforma SDR, tant la Notificació Prèvia (NP), com el Document d'identificació (DI) o full de seguiment (FS), segons el cas. Per RAEE perillosos caldrà la NP (3 anys) i el DI o la FS, per no perillosos només serà necessari el DI o la FS.

Campanyes de comunicació i sensibilització ambiental

Per a donar continuïtat a les tasques acomplides en l'anterior conveni en matèria de sensibilització i formació ambiental, el document vigent contempla que els SCRAP han de finançar campanyes de comunicació.

Així doncs, els SCRAP adscrits al conveni hauran d'aportar un import pel finançament d'aquestes activitats en funció del nivell de compliment dels objectius de recollida segons el RD RAEE 110/2015. Aquest import pot anar dels 0,02 als 0,15 euros per habitant (segons el nivell de compliment assolit en la recollida de RAEE. A més, pel pressupost d'aquestes campanyes es comptarà amb accions pròpies dels SCRAP aprovades a la comissió de seguiment.

D'altra banda, cal mencionar que el contingut d'aquestes campanyes es basarà en activitats de sensibilització i accions de formació i es determinarà en una comissió de comunicació on participaran tant els SCRAP com les EELL. Addicionalment, el conveni estableix que es realitzarà un pla general de comunicació així com un programa anual de comunicació.

CONCLUSIONS

1. La participació i la implicació de la gran majoria d'entitats públiques i privades competents en l'elaboració i desenvolupament del nou conveni denota un avanç estratègic i qualitatiu cap a una major eficiència en la recollida de RAEE.
2. Amb el nou conveni marc es fa un pas endavant per a assegurar el compliment de la legislació vigent en matèria de gestió de RAEE incorporats al mercat pels productors adherits als SCRAP.
3. El nou conveni presenta un engranatge amb una definició concreta de cadascun dels elements i procediments necessaris per a portar a terme la recollida dels RAEE.
4. La inversió en campanyes de sensibilització ambiental definida en el nou conveni mostra la determinació dels actors implicats en assolir els objectius de recollida selectiva dels RAEE.

Més informació a:

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/economia-circular-residus>

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/programes-sectorial-per-fer-front-a-l-emergencia-climatica>

Referències consultades o citades

- Jornada tècnica: "Els nous Convenis de Piles i RAEE" (ARC 2023).

Deixalleries
Servei d'assessorament i suport

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Acció Climàtica

ASDE – ASSESSORAMENT I SUPORT A LES DEIXALLERIES
Gerència de Serveis de Medi Ambient - Diputació de Barcelona
93 356 81 61 - 93 402 25 22 - gsma.deixalleries@diba.cat